

Klassisk musikhistoria - del 1

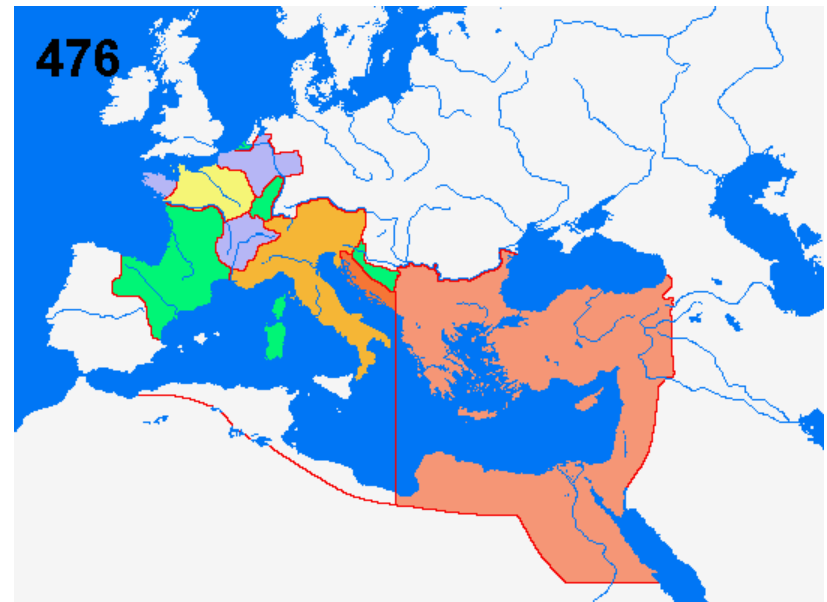
Medeltiden (500-1450)

Renässansen (1450-1600)

Medeltiden

År 500 – 1450 e. kr.

- Romarriket har fallit
- Europa består av många mindre stater

Musik = religiöst redskap

- **Gregoriansk sång** införs av påven Gregorius den Store (540-604)
  - Inga instrument
  - Unison sång (allt på latin)
  - Musiken skulle lyfta fram budskapet i sångerna och fick inte ta överhanden
  - [Salve Regina](#)

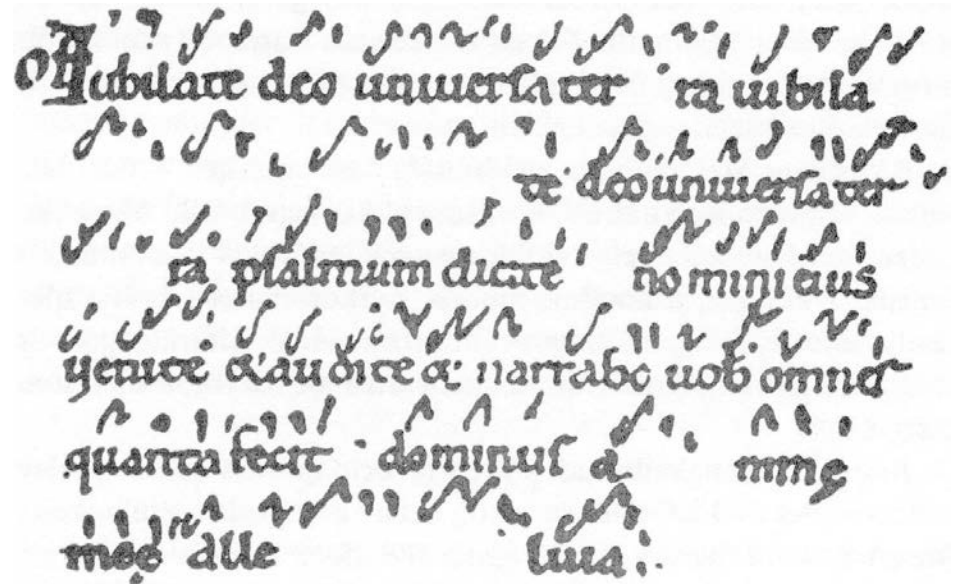
Musik = politiskt redskap

- **Karl den Store (800-talet)**
  - Europa blir stabilare
  - Vill återskapa antikens Rom

Musik = politiskt redskap

- En gemensam repertoar
- Neumer (vinkar)
- Inga exakta toner
- Ingen rytm

Mer noter

- **Guido d'Arezzo** (991-1050 e. Kr.) skapar grunden till vårt notationssystem
  - Noterna får exakta tonhöjder
- **Mensuralnotskrift** (1200 e. Kr)
  - Noterna får rytmisk längd
  - Fem linjer

Musiken utvecklas

- Man börjar experimentera med polyfoni – flerstämmighet
  - Flera melodier samtidigt
  - Kanonsång

Kanon

Broder Jakob, broder Jakob

Sover du, sover du?

Hör du inte klockan, hör du inte klockan

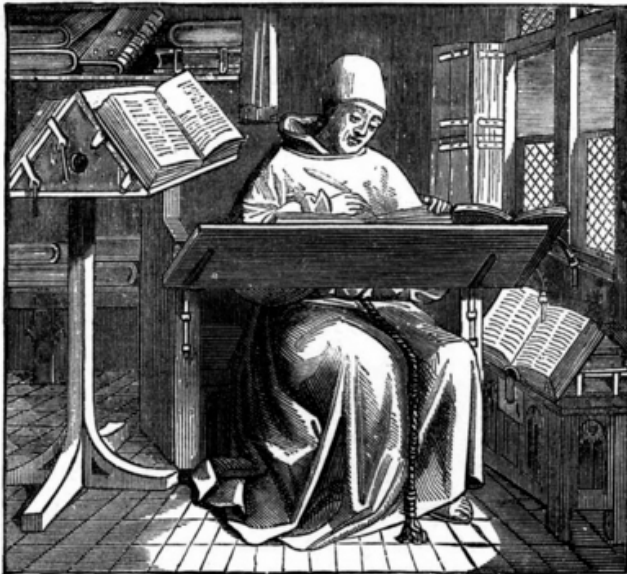
Ding ding dong, ding ding dong

Musiken utanför kyrkan

- Vi vet mest om kyrkans musik
  - Dålig läs- och skrivkunnighet även inom adel
  - Munkarna dokumenterade bara kyrkans musik

Musiken utanför kyrkan

- Trubadurer
- Ballader, chanson, madrigal

- Kärlek
- [Dansmusik](#)
- Vanligt språk

Sammanfattning: Medeltid

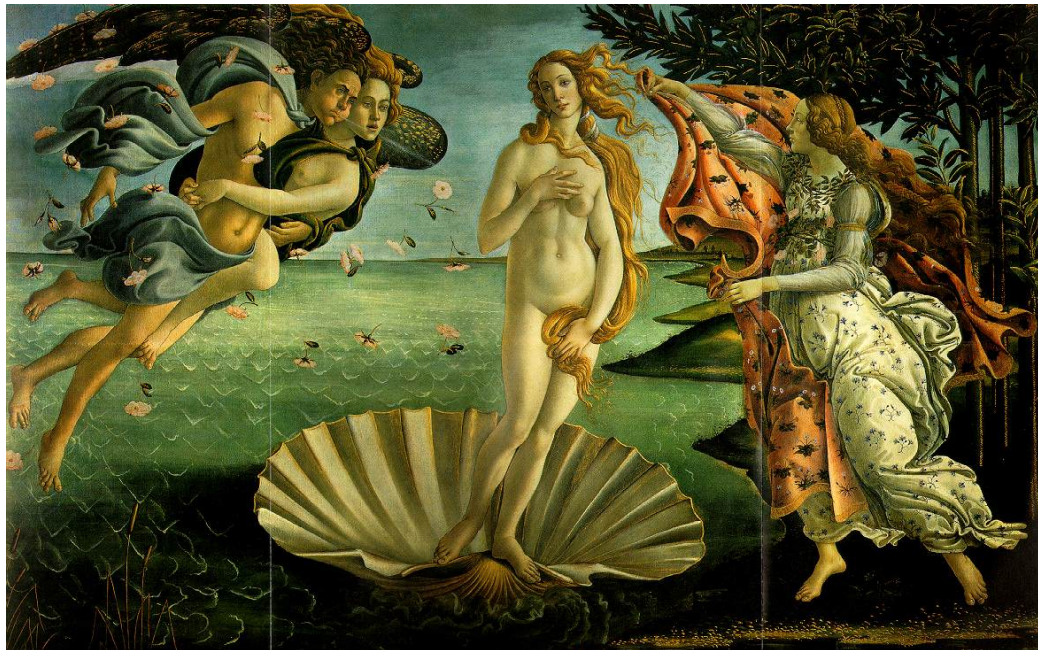
- **Religiöst redskap** (Gregoriansk sång)
- **Politiskt redskap** (Noter utvecklas)
- Acapella, unisont, polyfoni, kanon
- Två låtar att känna igen

*U*mbilate deo uniuersa ter ra uibila
te deo uniuersa ter
ra psalmum dicite nomini eius
yetece & lau dice & narrabo uob omnia
quanta fecit dominus a me
moe alle lusa.

Renässans

- 1450-1600 e. Kr.
- Människan i centrum
- Man vill tillbaka till antikens storhet

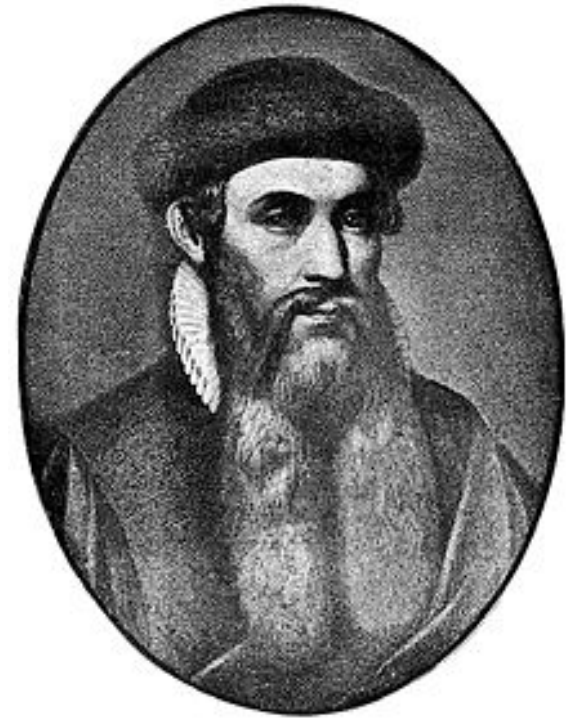
Renässansens profiler

- Christofer Columbus
- Leonardo Da Vinci
- Martin Luther

Renässansens profiler

- **Johannes Gutenberg (1398-1468)**
  - Boktryckarkonsten

Musik = yrke

- Musiken börjar bli mer komplicerad och sprids snabbare med hjälp av tryckta noter
- Kompositörer blir berömda
- De försörjer sig hos kyrkan eller vid hov

Renässansens kompositörer

- **Giovanni Pierluigi da Palestrina**
- Claudio Monteverdi
- [Josquin Des Prés](#)

Renässansens instrument

- [Luta](#)
- Fiol
- Flöjt
- Trumpet
- [Cembalo](#)

Sammanfattning: Renässansen

- **Musiken = yrke**
- Noter trycks och sprids
- Kompositörer blir kända och musiken blir mer avancerad
- Pånyttfödelse av antiken

